

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 112.

V Ljubljani, v četrtek 15. maja 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 14. maja.

Srd levičarjev.

Vse je radovedno pričakovalo, kako se bodo levičarji rešili zanjke, v katero so se po nepotrebnem v svoji strasti zapletli. V liberalnih listih je bilo brati, da so nekteri zahtevali, da naj dr. Smolka odstopi od predsedništva. Prepričani smo, da bi bil on to tudi storil, ako bi bil res on zadolžil, da so se levičarji pobrali iz zbornice, in ako bi mu vest očitala, da je manjšini storil kako krivico. Reč je pretresal eksekutivni odsek, pa se soglasno izrekel, da g. predsednika ne zadeva nobena krivda in da nima nobenega vzroka odstopiti.

Levičarji so se bili danes zopet zbrali v posvetovanje, kaj naj storé. Včeraj so bili silno razburjeni in še dr. Herbst je menda tirjal, da naj se manjšina nič več ne vrne v zbornico; čez noč pa so se razburjeni duhovi nekoliko pomirili in danes so nekoliko hladnokrvnejši sodili, kakor včeraj; vendar pa jih je bilo menda nekoliko sram, da bi bili kar naenkrat prilezli nazaj v zbornico, iz ktere so se bili s tolikim hrupom pobrali, zato so iskali nekake vnanje prilike, ki jim jo je potrpežljivi in prizanesljivi predsednik dr. Smolka v svoji preveliki dobrotljivosti tudi dal. Na galerijah se je vse tlačilo ljudstva, ki je radovedno pričakovalo, kako se bo reč izšla. Še le opoludne pride Smolka, za njim pa ministri v zbornico. Vse se okoli njegovega sedeža zbira, na levičarje pa je vse prazno. Dr. Smolka prične zborovanje z opominom, da si je gotovo vselej prizadeval biti pravičen in nepristransk, kar mu je celó dr. Sturm včeraj pritrdil. Tudi včeraj je po svoji vesti razsodil, ko je bilo glasovanje o zboljševalni postavi, ker je bil prepričan, da je bila večina za postavo. Tirjali so pa, da naj se še enkrat glasuje; toda opravični red tega ne dopušča in tudi njegovi spredniki so v enakih primerljiveh enako

ravnali in se odločno branili, da bi se o kaki reči dvakrat glasovalo. On je toraj imel prav; (dobro, dobro!) vendar pa obžaluje, da so se levičarji zaradi tega iz zbornice podali in izreka upanje, da to ne bo imelo nobenih drugih nasledkov. Da se pa v prihodnje kaj takega več ne bo zgodilo, obeta g. predsednik, da bode pred vsakim glasovanjem stavljal vprašanje, želi li kdo k glasovanju govoriti. Po opravičnem redu ima namreč vsak poslanec pravico tirjati od predsednika, da naj pové, koliko poslancev glasuje za kak predlog in koliko zoper. Tudi sme nasvetovati ustmeno glasovanje, ki se mora zgoditi, ako 50 poslancev podpira ta nasvet. Včeraj noben levičarjev ni tirjal niti enega, niti drugega, tedaj bi bila imela obveljati edino le razsodba predsednikova. Še le po dovršenem glasovanju in razsodbi predsednikovih so se začeli jeziti levičarji zoper predsednika, češ, da ni pravično razsodil, na kateri strani je bila večina. Prepričani so bili toraj prav po nepotrebnem zvišali s trte in g. predsednik je zopet pokazal svojo preveliko popustljivost, ko je danes samo njim v tolažbo izrekel svoje obžalovanje, da se je bilo to zgodilo. Od same strasti so nekteri že tako slabi, da res ne vedó, kaj delajo.

Dnevni red.

Ko je bila ta zadeva odpravljena, pričela se je obravnavati dnevnega reda, ki se je vršila jako gladko, ker ni bilo nobenega ugovora. Postava o vrstovanju gorskih hudournikov je bila sprejeta v tretjem branji; dalje ste bile rešene postava o vojaških sodnijah, in pogodba s knježevino Liechtensteinovo zaradi sodnijske uprave v tej deželici; tudi so bile sprejete postave o izjemnih sodnijah v Kotorskem okraju in o začasnih odpravi porotnih sodnij, pa o zidanju novih poštnih in telegrafskih poslopij v Gradcu, Olomucu in Opavi.

Predsednik je na to ob eni popoldne sklenil sejo in obrtnijsko postavo odložil za jutranjo sejo.

Glas ruskih pedagogov o nemškem „Schulvereinu“.

(Dalje.)

Slovani in ostalo nemško prebivalstvo v Avstriji pozna dobro nevarnost, s katero mu grozi Bero-linski in Dunajski „Schulverein“, ter jo skuša prehiteti. Žalibog, neenak je ta boj, akoravno je v Avstriji večina Slovanov. Vzrok temu, vsakemu že davno znan, je — slovanska nesloga, provzročena z razmerami zgodovinskimi, zemljepisnimi, političnimi in verskimi. Jediní Čehi, kot izmed vseh naših enoplemenikov, najizobraženejši, se zamorejo po našem mnenju čvrsto braniti pangermanizmu, tak brezsrčno se na nje valivšemu. Oni imajo k temu vse pogoje: močno razvito narodno zavest, visoko stopinjo izobraženosti, ktera po nikakem ni manjši od kulture nemške, glavno pak: strogo disciplino in nenavadno, včasih tudi nesklonljivo vztrajnost v nasledovanju svojega cilja, enkrat naznačenega. Čehi so prvi od vseh Slovanov najpoprej protestirali z besedo in dejanjem proti pangermanskim težnjam Nemcev, zakrivanimi z nameni pedagogičnimi.

Že leta 1880 je proglasil shod českega učiteljstva v Pragi: „Ljudska šola ima po svojem namenu svoje učence s takšnim znanjem, kolikor ga vsak človek v življenju potrebuje. Ker pa nemščine vsak človek ne potrebuje, toraj jo tudi v ljudski šoli ne kaže učiti. Takisto se naj tudi za posamezna deteta, katerih roditelji bi to posebej želeli, uvede uk drugega deželnega jezika v meščanskih in petrazrednih ljudskih šolah, v četrtem razredu začenjaje (ne pa v prvem, kakor bi Nemci hoteli), kot neobligaten predmet.“

Proti težnjam „Schulvereina“ se je odločno nasproti postavila žurnalistika česka. Tako n. pr. je Kolinski časopis „Koruna“ (krona) proglasil, da ustanovitev nemške šole po „Schulvereinu“ v občini česki bode znamenje že k boju na nož. Da to ni pretiranost, marveč znamenje odločnosti Čehov, tega

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja

skoz severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

Tudi oni dve ladiji, ki ste skupaj z Barentsom odplule iz Texela, ste podvzeli važen pot, ktereja je opisal pozneje tako glasoviti mornar Jan Huyghen van Linschoten. Na teh brodih je bilo do 50 mož, med njimi dva tolmača, en Slavonec po imenu Kristofel Spindler in neki Holandež, trgovec Franjo de la Dale. Od Kilduina so brodili 12. julija proti Vajgaču, kjer so tri dni kasneje zadeli na sneg v morju. 20. julija so prišli na Toksar, na majhan otok na timanski obali, malo zapadno od ustja Pečore. Tukaj so mornarje strašili Rusi, da se ne more dalje od vajgaške ceste broditi; ali 22. julija so prišli lovci po Belem morju na Toksar, ter so čisto drugače govorili nego prijašnji Rusi. Ko se je led razdelil, in ko so križe z znamenji postavili, odpluli so dalje. 31. julija so opazili Vajgač. Na

mnogih mestih je bilo opaziti križe, pa zraven tudi mnogo kumirov; na nekem mestu celo čez 300 do 400, ki so bili pa čisto primitivno narejeni. Tudi so opazili na nekem kraju polno hišico takih kumirov in ko so jih pregledovali, napade jih kakih 30 Samojedov ter so morali pobegniti na svoje ladije, vendar brez krvoprelivanja. To je pa menda tudi edini slučaj, da so se ti severni prebivalci osvetili hoteli ptujcem. 10. avgusta pa so se sešli naši mornarji z mirnimi Samojedi, ki so raztolmačili na tanko vse klimatične odnošaje v teh krajih. Spodbujeni po teh vestih, da bode leto trajalo še kakih 5—6 tednov, odbrodijo v karsko morje, ali kakor so ga Holandeži imenovali „severno tatarsko morje“. Ali 13. avgusta so zadeli že na led ter so morali iskati zavetja pri mestnih otocih. 20. avgusta pridejo v odprto morje ter so mislili, da so blizu ustja Oba. Dva najvažnejša njegova rokava so proglasili po svojih ladijah Gusak in Merkuri. Ali to ni bil Ob, ampak Kara in takozvana rokava dve neznatni rečici primorčici, ki se iz Jalmala izlivati v Karsko morje. 21. avgusta so sklenili vrniti se domu, kajti imeli so za dokazano, da se more okoli „Promontoriuma Jabin“ lahko v Kino priti. Tukaj so videli tudi mnogo kitov, kar bi bil dokaz za veliko odprto morje.

24. avgusta sta brodila Nay in Tetgalles zopet skoz Jugoršar (Tretum Nassovicum) in ko so se drugi dan z Barentsom sešli, podali so se skupaj nazaj v Holandijo popolnoma prepričani, da je zdaj vprašanje o severno-iztočnem morskem potu v Indijo rešeno.

Sicer je bilo že drugo leto dokazano, da je to bilo precej krivo mnenje, vendar pa zaslužita Nay in Tetgalles, da se spominjata v povesti mornarstva in potovanj, kajti ona sta jako razširila poznavanje severnih predelov po svojih najdbah, vsaj po prvi broditvi skoz Jugoršar, in ravno tako kakor Barents morata se tudi ta dva mornarja pohvaliti, da sta izvršila poverjeno jima nalogo odvažno in prevdarjeno.

Drugo potovanje l. 1595. Barents in Jan Huyghen van Linschoten sta sestavila izvješče o svojem prvem potovanju v severno ledeno morje ter ga predložila najodličnejim osebam v Holandiji, tako princu Moricu Oranskemu, glasovitemu „advokatu“ holandežkemu Janu van Oldenbarneveltu in drugim. Le ti možje so bili po tem izvješču popolnoma prepričani, da se dá po severno-iztočnem morskem potu v Kino priti ter so zares precej odredili priprave zato, da se druga ekspedicija podvzame v prihodnjem letu in sicer s celim brodom sedmih ladij.

so dokaz škandali, ki smo jih višje omenili. V ruvanji na Dunajskem vseučilišču ni prišlo sicer do nožev, pač pa do pesti in lasanja. Čehi se vsaj ne menijo braniti pangermanskemu nasilju s takšnimi sredstvi; oni so ustanovili že društvo „Ustredni Matieu školskou“, ktera po številu, disciplini in enerziji, kakor tudi z denarnimi posredki v ničem ne zaostaja za nemškim „Schulvereinom“. Razloček je samo ta, da v delovanji „Ustredni Matice“ ni takšne hinavščine, niti te zmesi filisterske licomernosti in drznosti, s katero se odlikuje „Schulverein“.

Tako „Narodna Škola“. Mi Slovani zamoremo res radostni biti, da so ruskim pedagogom naše razmere tako natančno znane, kakor jih nam predstoji opis predstavlja, kar mora med ruskimi našimi sonarodovci vzbujati očitno strmenje in sočutje. Daljših komentarov o namenih „Schulvereina“ delati res ni treba. Mi nesrečni Slovenci, ki smo žrtva te vihrajoče burje, zamoremo lahko vsaki dan opaziti, kaj „Schulverein“ za brambo „potlačevanega“ nemštva med nami počenja. Le nekaj opazk si moramo dovoliti.

Koliko stareji in prej se pojavši, in še kako nedolžen proti obnašanju pangermanskega „Schulvereina“ je naš, po baš teh Nemcih za veleizdajnega proglaševan, slepstveni panslavizem, ki še res v dejanji ni došel dalje, kakor smo ga videli pri zarodu! Toraj so nam v tej stvari Nemci sami v zgled, da je treba enkrat določen smoter z večjo enerzijo dosežati, in če bo kdo, bo res naše sedanje stanje nas primoralo, tega svojega cilja in mišljenja se vnetejše poprijeti. Posebno Slovenci in Čehi smo v tej zadevi tako na drug družega navezani, da je nam najtesnejša zveza res nad vse potrebna, kajti ravno poleg Česke in Moravske vshodne meje ide dotična določena črta mimo naše Slovensko zavzema-jočega obkrožja, ki meni obistiniti izdano besedo: „Deutsch bis zur Adria“. Navedeni imenik nam vsaj pokaže, da je Galicija iz torišča „Schulvereinovega“ delovanja izvzeta, ki vendar z Bukovino in Dalmacijo vred še k Cislajtitanji spada. Za dosego tega pangermanskega se je toraj ustanovilo sedaj dvoje društev, na Dunaji in v Berlinu, in bedni slovanski sin, sedaj tebi gorjé!

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. maja.

Notranje dežele.

Ali smo res že tako daleč?! Celjski veleizdajski list „Deutsche Wacht“ pravi, da se bo po Štajarskem povsod tudi v bodočnosti *cesarska zastava* spraviti morala, kjer jo bodo Slovenci za demonstracije rabili. Res ne vemo, komu bi se bolj čudili, ali brezsrarnosti štajarskih nemčurjev, ki že vse meje presega, ali pa lepemu vremenu, ki je morda ondašnjega državnega pravdnika izvabilo pod milo nebo, in se je med tem časom pa „Deutsche Wacht“ med svet utihotapila, ne da bi jo bila zaslegla ojstra roka pravice in zaplenila. Če bi pa morda kdo rekel, da članek, ki pravi, da se mora po slovenskem črno-rumena zastava odpraviti, ako

bi se rabila za demonstracijo ne zapade konfiskaciji, potem bi morali pa jako obžalovati, da se veleizdajstvu ne pokaže pot, ktera mu gré, malenkosti, ki dostikrat niso vredne, da bi jih človek v misel jemal, pa zapadejo državni pravici. Mi mislimo, da v Avstriji črno-rumena zastava svoje pravice obdrži, naj se razobesi, kjer ji drago in ni ga človeka v Avstriji še mati rodila, ki bi se smel predrzniti, odstraniti jo, ako je sploh zdrav na možganih. Sploh pa ne razumemo, kako mora žaljivo biti za poštenega Avstrijca, ako vidi, da se kdo ponaša s črno-rumeno zastavo. Žaljivo zdi se nam edino razobešanje zastav nemške, t. j. Bismarkove države, s katero se naši nemčurji tako radi ponašajo! Ondi, izdajice države in gnjusoba človeštva, je polje za vas, da pospravljate črno-rudeče-zlate zastave, ki v Avstriji nikakoršne pravice nimajo, naše črno-rumene nam pa pustite v miru, in če tudi bi jih nam na veselje in državi na ponos leto in dan razobešene imeli.

Na Dunaji v obližji *Schönererja* ni nič drugega kakor klic na dvoboj in to klic na klic, če tudi do sedaj ni še nič krvi teklo. Poročali smo že, da je *Schönererja* več razžaljenih oseb pozvalo na dvoboj. Med temi so tudi *Offenheimovi* potomci. Ker ima pa *Schönerer* več poguma na jeziku kakor pa v srečju, ponudila se mu je tolpa nemških visokošolcev, kateri z njim po pivarnah posedajo in škandale delajo, da se bodo mesto njega bojevali. Tudi med *Offenheimovi* in nemškimi visokošolci so že dvoboji napovedani, ker so se prvi s *Schönererjem* sprli zaradi njegove izjavi, da je eden *Offenheimovih* sinov še „prezelen“, da bi se spuščal v dvoboje, kar so sinovi *Offenheimovi* za razžaljivo smatrali. Na to so si pa dijaki med saboj dvobojev napovedali, da bo prava vojska, ako se jim ne poleže razburjena kri o pravem času.

Ministra Dunajevski in Pino (denar in trgovina) izročila sta vladi včeraj svoje mnenje o *podržavljenji severne železnice*. Oba sta teh misli, da naj bi se zopet pogodba sklenila s severno železnico, ktera naj bi se postavila na mesto *podržavljenja*. Gotovo sta oba razumnika po tehtnih premislih prišla do spoznanja, da za državo ni še prišel ugoden trenutek, iz katerega bi ji toliko dobička prirastlo, kakor pozneje, ako se železnica pozneje *podržavi*. Konečno in določilno besedo v tej zadevi bo pa pododbor še le spregovoril.

Dr. Herbst je nasvetoval, da naj se za slučaj *podržavljenja* severne železnice vsaka delnica odkupi z 2500 goldinarjev na podlagi 4%.

Obrotniški nadzorniki so že v kratkem času po tovarnah marsikaj doživeli in videli. Kakor se čuje, sešli se bodo konec t. m. na Dunaji, kjer bodo poročali o tem, kar so do sedaj videli pri obrtniji in bodo zajedno stavili potrebne predloge.

Na Dnnaji so imeli *antisemiti*, toraj *Schönererjevi* prijatelji glaven shod, kjer je nekdo rekel, da je *Schönerer* že dva lista zaradi razaljenja časti tožil. Govornik pravi: „Porotniki nam bodo že prav dali, ako ne, si bomo pa sami pomagali.“

Vrhovni železnični uradi za državne železnice po Českem bodo že na prvega julija svoje delovanje pričeli. Trije bodo in sicer v Budějovicah, Pragi in Plznu. Budějoviškemu vrhovnemu uradu podrejene bodo državnih železnice proge: Rakonice-Protilin-Budějovice-St. Valentin in Absdorf-Budějovice. Plzenjski bo imel nadzorstvo nad železnico Plzenj-Prizen in Plzenj-Heb in Plzenj-Eisenstein. Vse druge državne proge pripadle bodo vrhovnemu železničnemu uradu v Pragi.

Galitski deželni zbor sklicala bo vlada za 14 dni, sredi junija, da reši zadeve, ki so ostale od poslednjega zasedanja. Deželnemu odboru se je reč že menda javila.

Ulma je kraj blizu Veršeca v Banatu, kjer so imeli *ogerski Srbi* 12. t. m. posvetovanje gledé

bližnjih volitev. Bili ste dve stranki, narodna namreč in uradna. Prva si je izbrala za svojega kandidata *Markovića*, druga pa *Živkovića*. Vlada bi bila zborovanje že pred svojim začetkom rada prepovedala, toda ni šlo, ter so vsled tega njeni komisariji ukazali, da smejo le taki volilci v dvorano priti, ki imajo od notarja podpisane certifikate. Tako se je zgodilo, da se je od nekako 3000 zbranih volilcev blizo 2000 vhod prepovedal, deloma ker niso imeli certifikatov pri sebi, deloma ker niso bili volilci. Ko je narodna večina svojega kandidata *Markovića* predlagala za predsednika zborovanja, je sodnik *Palfy* rekel, da *Marković* nima volilne pravice, če tudi ima certifikat, toraj ga ne morejo in ne smejo na noben način za predsednika voliti. *Marković* se sicer izkaže za volilnim listkom, toda *Palfy* ga zapodi iz zbornice. Sedaj se hoče vladni kandidat *Živković* na predsednikovo mesto spraviti, kar mu pa narodna stranka odločno zabrani, ter se mu groziti začne. Sodnik *Palfy* pošlje po orožnike, ki z nasajenimi bodali uporne volilce iz zbornice izganjati prične. Zunaj so se pa huzarji na konjih z golo sabljo v roki prikazali in so se v razburjeno množico zapirali. Mnogo so jih poteptali, pet pa hudo s sabljami okresali. Razjarjena množica jela je že lesenino in druge reči skupaj nositi in barikade delati, in le nekterim jako odličnim mestjanom se je zahvaliti, ako se ni še večje klanje pričelo, kakor je že bilo.

Vnanje države.

Imenovanje *Krestovića* za guvernerja v *iztočni Rumeliji* je posebno po avstrijskih novinah mnogo več krika povzročilo, kakor je pa stvar sama na sebi vredna. Kajti položaj na Balkanu se vsled tega ne bo kar nič spremenil, če tudi bi nekoliko tehtne spremembe ondi prav nič ne škodilo, posebno kar se tiče združenja ločenih bratov *Bolgarev* to in onstran *Balkanskih gor*. Da knezu *Bogoridesu* ni bilo več mogoče na guvernerskem stolu iztočno-rumelijskem se obdržati, je bila vseskozi njegova krivda, kajti on je smatral po eni strani imenitno svoje mesto za molzno kravo, kateri ni kar nič prizanašal, po drugi pa sam sebe za človeka, ki ne pozna nikogar višjega nad sabo. Tak napuh je pa posebno *Ruse* tako silno v oči bodel, da si je ruski poslanik v Carigradu vse prizadjal, dokler ni *Bogoridesovega* stališča omajal in kedar se mu je to posrečilo, šel je, ter mu ga je popolnoma spodbil. *Gavril Krestović* je pa menda mož čistega značaja, ki svojega imenitnega mesta ne bo v to rabil, da bi uboge in tlačene *Bolgare* edino le izžemal, temveč se bo tudi pobrigal za njihov blagor, za njihov duševni razvitok. Če se mu posreči, da ga ne zapelje visoka in pomenljiva služba do sebičnosti, si *Bolgari* po iztočni Rumeliji pač čestitati smejo, da so takošnega moža dobili, kajti vspeli se bodo pod umno in veščo njegovo roko kmalo kvišku. Pridnosti, nadarjenosti in dobre volje se *Bolgarom* ne manjka, pač pa jim je do sedaj manjkalo moža, ki bi jih bil nesamopašno vodil do narodnega blagostanja in duševnega razvoja.

Poročali smo že lansko jesen, da so na Nemškem prijeli *poljskega literata Kraszewskega*, dvaindesemdesetletnega starčka in da so ga zaprli, ker je bil sumljiv veleizdaje provzročene na nemški državi. Zalibog, da se je vest vresničila, kakor dotična obtožba spričuje, ktera se te dni pred *Lipškim tribunalom* vrši. *Kraszewskega* so vsled objave malopridnega človeka, ki je z njim skupno delal in se toraj ravno tistega hudodelstva vdeležil, tožili, da je vojaške zadeve nemške države, kakor so: mobilizacija nemške vojske, njena ohranitev in prekrbitev, prevoz nemške vojske po železnici proti zapadu, t. j. na rusko mejo, novi poduk o streljanji v nemški armadi, osnova nabora konj za slučaj vojske itd. izvohunil ter jih potem raznim časnikarjem za drag denar prodajal. Ko se mu je konečno žila, iz

Zapovednik je bil med drugimi tudi poznati *Barents*, a komisar *Linschoten* in še pet drugih. Ladje so bile natovorene z blagom, samo sedma je bila prazna zato, da se more vrniti ter prinesiti v domovino glase o ekspediciji. Še le 12. julija so odrinili. 22. julija so prišli v *Kegor* na poluotoku *Ribačnij* in še le 29. avgusta je prispelo brodovje v morsko cesto med *Vajgačem* in *Kopnim*. Tukaj so mornarji našli led. 3. septembra so našli neke *Ruse*, ki so pravili, da je bila zima jaka, ali da bode led v kratkem izginil in da bode leto še 7 tednov trajalo; dalje so pripovedovali, da je *vajgački otok* za-se severno od *Nove zemlje* in da prebivalci teh krajev vsako leto tje hodijo, na zimo pa nazaj, in da ruske z blagom natovorene ladje vsako leto potujejo skoz *Vajgačko* cesto ob *Obu* proti *Jeniseju* (*Gilisij*), kjer ostanejo čez zimo ter da so prebivalci okoli *Jeniseja* grško-iztočne vere.

10. septembra so prišli mornarji južno od *vajgačke* ceste skupaj s *Samojedi*. Njihov poglavar jih je prav gostoljubivo sprejel, pa pripovedoval, da se bo zima začela za tri, štiri tedne, da sneg v mnogih letih niti ne izgine, da ostanejo po zimi ceste morske kakor tudi zatoni in zalivi zamrznjeni, da pa morje ob obeh straneh ne zmrzne, da se naha-

jati na oni strani ustja reke *Oba* dve reke, od katerih oddalnejša slovi „*Molkonsay*“, a druga, ktero obiskujejo večkrat ruski trgovci „*Gilissy*“, da se zemlja z one strani *Oba* do nekega zemskega šila proteže, ktero sega do *Nove zemlje*; da ljudje njihovega rodu celo tam stanujejo in da je onkraj onega zemskega šila veliko morje, ki se razširja ob *Tatarskej* do toplih krajev.

Prispevši v *karsko morje* so našli mornarji mnogo ledú in ker so se bali za svoje z blagom napolnjene ladje, da v ledu ne propadejo, odrinejo proti domu ter so skoz *Vajgač* odpluli 25. septembra v *Holandijo* brez posebnih težav.

Posebnih novih prilogov za poznavanje naše zemlje ta ekspedicija ne podaje. Vendar pa moramo trditi, da je bil *Holandezom* pot gotovo odprt do *Oba* in *Jeniseja*, kakor so nam zdaj odnošaji v tem morju poznati. Da so oni to priliko porabili bili ter brodili do naseljenih predelov okoli teh rek, bila bi se že na početku 17. veka znamenita trgovina med srednjo Azijo in Evropo po tem potu odprla.

Tretje potovanje *holandeško* (1596—1597). Ker je ekspedicija l. 1595 tako žalostno izpala, ni hotela državna oblast *holandeška* nič več sama dati sredstev za tretjo ekspedicijo, nego je razpisala veliko

nagrado onemu, ki bi hotel na svoje stroške poslati ladjo, da na omenjenem potu severno okoli Azije v *Kino* in *Indijo* prodré. Vsled tega spodbujeni pripravili so trgovci v *Amsterdamu* dve ladiji, eno pod vodstvom *Barentsovih* in *Jakoba Heemckerka* in drugo pod *Janom Cornelisom Rijpom*.

20. maja ste zapustili te dve ladiji *Amsterdam*. Brodili ste srečno proti severju, a 19. junija odkrijejo mornarji severno od severnega rta pod 74° 30' severne širine neki novi otok, katerega so prozvali *medvedji otok*, kor so tukaj velikega medveda ustrelili. 29. junija so zadeli pod 80° severne širine na drugo do zdaj nepoznato zemljo, o kateri so mislili, da se drži *Grönlandije*. V istini pa je bilo to otočje, kasneje pozvano *Spiebergi*. Od tukaj se vernejo nazaj k *medvedjemu otoku*. Tukaj ste se ladiji razšli. *Barents* je plul iztočno proti *Novi zemlji* in *Rijp* severno proti iztočni obali *Spiebergov*. 27. julija je prišel *Barents* na zapadno obalo *Nove zemlje* pod 73° 20' severne širine.

30. julija se ni moglo dalje zaradi ledú; prav oprezno se je moralo broditi dalje in 25. avgusta so prispeli do *oranskega otoka*. 31. avgusta je *Barents* srečno oplul *Novo zemljo* se vé da z velikimi težavami približno pod 76° severne širine, kjer je

koje mu je tekkel vir njegovih interesantnih, za nemško državo pa nad vse neljubih novic, posušila, izdal ga je eden njegovih tovarišev sodniji, ktera je oba zaprla. Ostudni ovaduh, ki mu je svojo hvaležnost na ta način skazal, izstrahoval je že popred iz Kraszewskega svoto novcev več kot 7000 gold. Ko mu revež nič več dati ni zamogel ali pa ne hotel, opasal se je Judež in je šel k sodniji, kjer je starega svojega sokrivnika izdal. Kakor novine poročajo, je Kraszewski tudi ruski vladar prodajal nemške vojne tajnosti, če tudi ga je Rusija zasledovala zaradi vdeležitve pri poslednji poljski ustaji.

Laško prijateljstvo do Avstrije nikakor ni toliko, kakor ga Mancini in drugovi njegovi svetu slikajo. V „Novoje Vremja“ se piše iz Florence v tej zadevi nekaj, kar nam bo vsak Slovenec rad verjel. Dopisnik pravi: „Slep mora biti, kdor se po daljšem bivanju na Laškem ni prepričal, da toliko hvalisano in trdno prijateljstvo Laško visi le na enem lasu. Časi, v katerih si je Italija prijatelj po vseh kotih pobirala, kjer jih je ravno dobila, so minuli in Lahji so se prepričali, da bi bila laško-nemško-ruska zveza za Lahe mnogo koristnejša, kakor pa vsaka druga. Časniki laški že sedaj ne prikrivajo gnjeva do Avstrije in da ministerjalni organi še jezike za zobmi držijo, je edino le Bismarkova zasluga. Le potovanja kralja Humberta na Dunaj je treba omeniti in takoj se vsuje takšna kritika in obsodba čez Avstrijo, da si je noben časnik ne upa prinesiti.

V **Parizu** je že od leta 1864 družba, ki se ji „poljsko vojaško društvo“ pravi. 30 članov ima in pa naslednjo nalogo. 1. Vodi štatistiko čez vse evropejske armade. 2. Poskuša zvezo napraviti med častniki poljske narodnosti, ki v nemški, ruski in avstrijski vojski služijo, ter skrbi za to, da bi se ondi oživela in okrepečala misel o zopetnem oslobodjenju poljske države. 3. Društvo se mora pri vseh važnejših vojskinih dogodkih vdeleževati. Društvo je že večkrat svojo delavnost razvijalo. Pri tem društvu menda je bil Kraszewski sodelavec, kamor je iz Nemškega novice vojske se tikajoče pošiljal.

Turčija je izrazila željo, da naj bi se konferenca o egiptovskem vprašanju v Carigradu sešla, toda nobena velesila ji ni pritrčila. Vzrok je ta, ker bi v tem slučaju Turkom predsedništvo pripadlo, ktero bi oni potem po svoji stari navadi cineajoč na svojo korist obračali. Evropejskim velevladim so turški zvijači že preveč dobro znani, in je ni več velesile, da bi turškim obljubam kaj verjela ali zaupala. Da se bo morala turčija v London ali pa kam drugam podati, kjer se bo konferenca ravno sešla, ako se neče vsega vpliva znebiti, ki ga ima gledé Egipta le še na papirji, ni dvomiti. Naj bi Turki odločno besedo imeli, bi stvar le še hujši zamotali, kakor so Angleži sami storili. Turčin še v svoji deželi ni bil vstani reda napraviti, tem manj bi to zamogel v Egiptu. Turčija bo morala zadovoljna biti, da se ji bo, se vé da zopet le na papirji, pripoznalo vrhovno gospodarstvo po Nilskih pokrajinah, če tudi bodo resnični gospodarji Angleži, Francozi in deloma morda tudi Lahji. Vojake, kolikor jih bo potreba, bodo pa Angleži dali, ker so jim afrikanse ceste že bolj znane, kakor pa drugim.

Izvirni dopisi.

Izpod Kuma, 10. maja. Ker Vam nikdo ne poroča, naj Vam jaz par vrstic zapišem. V tukajšnji župniji se godijo ponočevanja, kakor po drugod — žalibog. Da je iz tega že mnogo hudega prišlo je vsakemu znano, a tako kakor pri nas se pa vendar malokje zgodi.

prispel v neko lukko; ali vsi poskusi, od tukaj proti iztoku brodirati, so ostali brez uspeha. Konečno sklene Barents brodirati nazaj v Holandijo. Vendar zdaj je bilo že prekasno. Sneg je obdal ladijo, zlomil jej vsa vesla in na ta način so bili mornarji prisiljeni tukaj prezimovati. Iztesali so si hišico za prezimovanje, lovili za hrano medvede ter opazovali morje, ki ni nobenkrate popolnoma zamrznilo. Hišica je bila postavljena na severno-iztočni strani Nove zemlje. Tako visoko na severju do zdaj ni še nobeden prezimoval. To je bilo znamenito prezimovanje l. 1596—1597. Mornarji so se držali hrabro in to jih je rešilo. Do takrat se ni vrjelo, da bi mogel človek v tako hudi zimi ter štirimesečni noči živ ostati. Zatoraj pa se je tem mornarjem tudi ves izobraženi svet čudil, in opis tega dogodka se je posebno rad bral ter se zaradi tega silno razširil po celi Evropi. Najvažnejše vesti o tem prezimovanju so sledeče: 31. oktobra so se mornarji preselili v leseno hišico. 14. novembra je zginilo solnce a 3. februarja se je zopet pokazalo. Medvedje so s solncem zginili, zato so prišle pa lisice, ktere so lovili za hrano okoli hišice. 7. maja so mornarji opazili prvega malega tiča in 25. maja se je izrekel Barents,

Okoli poštene hiše T—ove so lazili ponočni vrani zaradi ravno nekoliko odraslega dekleta. Enkrat je bilo to silnejše, kot druge čase. Oče jih gré svariti in opominjati. Namesti bežati, se začnejo z njim besedovati, poslednjič jim malo neprevidno žuga, da jih bode postrelil z revolverjem. Da ga nima, fantalini dobro vedó in se zaradi tega norčujejo in poslednjič mu celó poleno med noge prileti. Da očeta jeza zgrabi, kdo bi se temu čudil. Teče v hišo, zgrabi ne vé kaj (bil je pa ravno večí nož) ter se proti najsilnejšim brani. Nesreča hoče, da fantalina z ojstrino ravno na vrat zadene. Od začetka še ni nikdo tega toliko porajtal, ali po nesreči mu je žilo prerezal in fantalinu kri odteče, da umrje.

Mislite si nesrečo, zmešnjava, strah in groza! Nesrečni oče je sam pri sodniji povedal, kaj se je zgodilo. Zaprl ga niso, čemu tudi; pred porotnike pa, se vé, da bode prišel. Bode li obsojen ali ne, kdo zamore vedeti. Res bi mu oprosteno prav iz srca privoščili, ker mož ima pokore že tako zadosti; nesrečnega dejanja pa nikdo ne smatra za hudobijo, ampak le za to, ker je nesrečni primerljaj.

Iz Celovca, 13. maja. (Čujte in strmite!) Gosp. župniku Lubeju v Gorjah je naša deželna vlada namignila, da se mora „von allem politischen Parteigetriebe fernhalten“. Gosp. župnik je bil namreč tako predrzen, da je odposlal prošnjo na dež. šolski svet, naj bi se otroci v šolah na Zili vsaj toliko slovenskega podučevali, da bi znali slovenski katekizem brati, ker nemškega ne razumejo, če otroci katekizma brati ne znajo, mu je skoro nemogoče, v krščanskem nauku podučevati. Ta prošnja pa je bila ravnokar odbita, g. župnik pa je dobil svoj „nos“. Nemški „šulferajn“ sme rogoviliti, kolikor mu drago, Mačnik sme pisati, kar hoče (zadnjič je pisal v „Freie Stimmen“, da je slovenska stranka v deželi „gehasst und verachtet“). Če pa Slovenec samo ponižno prošnjo odpošlje, je že političen rogovilež, ktere ga je treba brzdati in pokarati! Kakor vidite, so naše razmere na Koroškem pod slavno Taaffejevo vlado čedalje bolj zanimive!

Pri tej priliki omenim, da je enak „nos“ dobil pred nedavnim časom tudi g. župnik Šuster, ko je prosil za faro v Svečah. On je pa sam šel k g. dež. predsedniku in ga vprašal, kaj da mu morejo slabega očitati? Niso mu mogli nič očitati, ko to, da se je poganjal pri volitvah za nemško-konservativnega, vladi prijaznega kandidata Aichenegga. Kdor tedaj na Koroškem za sedanjjo vlado dela in govori, ga smejo vladni organi in to sama deželna vlada pokarati in posvariti! Spominjam se na izrek: „Vsako kraljestvo, ki je v sebi nejedino, mora razpasti“. Kaka prihodnost se zamore sedanjji sistemi prerokovati, če smejo podložni uradniki naravnost proti vladi delati in to čisto očitno?

Dostavek. Vse prošnje za slovenski poduk so odbite. Še s slovensko šolo v Št. Jakobu, ktere smo se tako veselili, ni nič. Obrnili so reč tako, da je še slabše, ko prej. Poslali so šoli skoro same nemške učne knjige. Občina se bo zopet pritožila.

Domače novice.

(„Čech“ v Pragi št. 110) vé povedati, da je za Ljubljanskega knezoškofa imenovan dvorni kaplan,

da se bodo vrnili v čolnih, ako bode ladija ostala še dolgo zamrznjena, kar se je tudi 23. maja zgodilo, se vé, da z največimi težavami, ker so mornarji vsled kurdeja jako oslabei. Od mornarjev so na potu umrli štirje in na vso žalost in nesrečo tudi sam Barents. 7. avgusta so zadeli mornarji v zatonu sv. Lovrenca na dve ruski ribarski ladiji; z njimi so se bili lani sprijaznili in zdaj so oni brodirali skupaj v svojih odprtih čolnih ter prispeli vsi zdravi na poluotok Kolski, kjer so jih prebivalci z veseljem sprejeli. Posebno pa so se razveselili, ko so tukaj našli Jana Cornelisa Rijpa, ki se je bil v preteklem letu od njih ločil pri medvedovem otoku. On je hotel ob iztočni obali Nove zemlje dalje brodirati, ali to je bilo nemogoče ter se je moral vrniti. Ko so mornarji za spomin svoja dva čolna v trgovskem poslopju pustili — prvi spomenik polarnih potovanj — odpeljali so se na Rijpovi ladiji v Holandijo, kamor so srečno dospeli 8. nov. Od 16 mornarjev, s kterimi je bil Barents odpotoval, ostali so 4 na potu, 12 pa se jih srečno vrnilo.

(Dalje prih.)

prečast. gosp. dr. Janez Nep. Kulavie. — Se popred je naznanil „Grazer-Volksblatt“ po „Germaniji“, da je za Ljubljanskega škofa namenjen (designiran) dvorni kaplan, g. dr. J. N. Kulavie.

(Prvo sveto obhajilo) imele so učenke tukajšnje nunske šole danes zjutraj ob 8. uri v nunski cerkvi. Spodbudne in jako ginljive slovesnosti vdeležila se je razven belo oblečenih učenk tudi množica odrašenih vernikov.

(Prvi koncert) na promenadi pod Tivoli napovedan je za danes popoldne, če ne pojde dež. Sviral bo vojaška godba.

(Aleš pa Jožek) gnala sta konja na vodo — v Gradašico. Jožek pogumen dečko, sedi na konji, Aleš jo pa zadej kreše. Jožek srečno prijaha do vode, kjer je pa ravno vse živo peric. Tistih ena dvigne korito, ktere ga se pa vranec tako vstraši, da se spne in — že v bodočem trenutku breal je Jožek v hladni Gradašici, od koder je na nasprotni breg splaval. To Vam je bila podoba: konj je v vodi rep vihal in razgatajoč svojo radost razodeval; Aleš na levem bregu Gradašice skorjo kruha iz žepa zvleče in jo konju ponuja rekoč: „Na „Švorcelj“ na!“ Jožek pa na oni strani ravno premišlja, kaj bi bilo storiti, da bi tako grdo od njega ne teklo. Ko se „Švorcelj“ le ne zmeni za Alešovo skorjo, Alešu tudi potrpežljivost preide in si misli, da bi bilo dobro, ko bi Jožek zopet do konja splaval po mokrem elementu in se mu na hrbet spravil; drugače ga ne bo dobiti, ker danes še skorje ne mara ktero sicer jako obraja. Zatoraj Aleš zakliče preko Gradašice: „Jožek pojdi no sem, če moreš!“ „Kako le, pravi Jožek, ker nimam klobuka, oh, kaj bodo le oča rekli!“

Razne reči.

— Duhovske premembe v Goriški nadškofiji: Č. g. Simon Kos, imenovan je za vikarja v Srednje. — Č. g. Lovro Juvančič bil je vmesten na župnijo Slovensko v Brdih. — Č. g. Zurman Karol, je nasvetovan za župnijo v Ajelu. — Preč. o. Evstahij Ozimk, mašnik reda sv. Frančiška, premeščen je s Kostanjevice v Ljubljano. — Razpisana je župnija v Nemškem Rutu. — Župnijsko skušnjo delala sta te dni č. g. Marinič Franc, in č. g. Kodelja Jožef. — Umrli je č. g. Valentin Denissa, duhoven v pokoji v Perteolih. N. v. m. p.

— Kakor „Secolo“ poroča, zapustila je cesarica Marija Ana sv. očetu 300.000 laških lir. — Kako pa, da bi laški liberaluh tako novico pred izvedel, kakor kak drug pošten list, se nam nič kaj gotovo ne zdi.

— Nemčur pride (istina) k odvetniku, češ, naj ga zastopa v tožbi zoper svojega domačega župnika. Ali odvetnik prošnjo odbije, rekoč: Z duhovniki se ni toževati, konečno vsakokrat zmajajo. Čudno spričevalo sicer resnica pa je, da si ni spomogel še nihče, kdor se je toževal z duhovščino sčasoma res vsi sovražniki duhovnikov doma ubožujejo ter zginejo in se zgubijo, kar življenje in zgodovina spričuje.

— Ruski parnik „Moskova“, kojega so na Angleškem kupili, zapustil je pred 4 tedni Odeso in ga ni od nikodar na pregled. Namenjen je bil iz črnega morja preko Sueškega prekopa na otok Sahalin v ohockiško morje. Pravijo, da se je potopil.

— Koliko so vredne brezverske šole? Ako kak katoličan kaj zine o brezverskih šolah in izreče svojo sodbo o njih, naenkrat se oglasi cela vrsta prostozidarjev in njihovih bratrancev, liberalcev, ter nam očita ozkosrčnost in nesterpljivost. Ob enem se pa ti očetje, strici in tete modernega brezverstva potegujejo za svojega dojenčka, ter naštevajo vse mogoče lepe lastnosti, ktere je kedaj imela kaka šola in jih pripisujejo novi brezverski šoli. Kdor bere vso to nezmerno hvalo, bo gotovo mislil, da je nova šola res boljša od stare, verske. Ali prašajmo one, ki so vstanovili te šole, kaj oni o njih mislijo. Ako opazujemo njihovo javno delovanje, moramo res reči, da se njihova ljubezen do brezverske šole še ni nič ohladila. Kakor nekda priporočajo jo še tudi sedaj svojim someščanom in jo vsiljujejo, kjer le mogoče. Ali v privatnem življenju so drugačnega prepričanja. „Velike dobrote“ brezverskih šol, ktere tako iz srca želé drugim ljudem, ne privoščijo svojim lastnim otrokom, ktere gotovo bolj ljubijo, kakor druge ljudi. Druge svaré naj ne pošiljajo svojih otrok v verske, še manj samostanske, nikakor pa ne v jezuitske šole, sami pa izročajo svoje otroke ravno tem sovražnim jezuitom. Že zadnjič smo poročali, kako nedosledni so ministri belgijske prostozidarske vlade. Jezuite zaničujejo in preganjajo, svoje otroke pa pošiljajo v ustav, ktere ga vodijo v Lovanju (Löwen) isti jezuiti. Danes naj pa povemo še dva zgleda s Francoskega. Šolski nadzornik v Vendeé kar gori za brezverske šole, o samostanskih pa še slišati ne more, in vendar je izročil svoje hčere nam v poduk in izgojo! Nič drugače ne dela

francoski minister in prostozidar Valdeck-Rousseau, ki je dal svojega vnuka „hudobnim“ jezuitom v poduk, onim jezuitom katerih so se njegovi predniki na ministerskem stolu tako bali, da se niso mogli prej pomiriti, dokler jih niso zapodili iz samostanov.

— Jezuiti in protestanti. „Evang. Kirhl. Anz.“ piše: „V slavnoznanem jezuitovskem ustavu „Marija Stella“ v Feldkirchen-u (na Voralbergschem) bilo je letos 410 gojencev, med njimi 124 plemenitažev. Največ gojencev je doma na Pruskem, namreč 175. V tako ogromnem številu obiskujejo tedaj pruski dijaki jezuitovske šole navzlic vsem postavam proti jezuitom, navzlic kulturnemu boju! Naš naučni minister brani se dispensirati okoli 300—400 duhovnikov, ki so študirali v jezuitovskih semeniških in vseučiliških in tu ima on popolnoma prav (?). Vsaka podpora namreč ali priznanje jezuitovskih načel in njihovega delovanja od naučnega ministra bilo bi smrt evangelske cerkvi. Ali smemo upati, da bo vlada strogo postopala proti mladenčem, ki se vzgojujejo v jezuitovskem ustavu in potem v prusko državno stopijo? Velika nevarnost preti državi v mladenčih, ki so na tujem v jezuitovskih ustavih vzgojeni v sovrastvu do evangelske cerkve in domovine.“ — Tako piše prestrašeni protestantovski „Anzeiger“, kateremu bo gotovo hvaležen ves protestantovski svet, da je objavil to zanimivo in važno skrivnost očetov jezuitov. Oh, ti jezuiti, redemptoristi, frančiškani, benediktini in vsi ti redovniki, ki se bojujejo pod zastavo Kristusovo za njegovo cerkev, ti so po mislih omenjenega lista veliko bolj nevarni državi in človeški družbi, kakor socialisti, dinamitarji, nihilisti in petrolejci! In zato tak strah pred njimi, in zato kličejo državo na pomoč! Res čudno, da protestantovskih nestrpljivcev ne podučijo zgodovina, ki govori na vsaki strani, da kolikor bolj se kriči nad katoliško cerkvijo in se ena zatira, toliko bolj se širi in toliko bolj se oživlja verski duh. Čez mero dokazov v tem podaja že 300letno preganjanje katoliške vere za časa rimskih cesarjev. Ali pa mislijo mar protestanti, da bodo oni srečnejši od paganskih cesarjev? V svoji omejenosti mislijo, da prihaja iz Avstrije jezuitovski duh, katoliški duh na Prusko, med tem ko ga imajo tam več, kakor pa pri nas. Nesrečo ima Ruska v boju, ki ga bujuje zoper nihiliste, pa še slabše se godi Pruski v boju zoper jezuite. Kajti, glej čudo! kamor koli se na Pruskem ozreš, bodisi v zbornico ali v sodnico ali med vojakovodje ali za proforski kateder povsod ugledaš — jezuita. Obleke sicer jezuitovske ne nosi, pač pa njihove nauke v srcu.

Poziv.

C. kr. okr. glavarstvo v Postojni dovolilo je z dopisom dne 7. t. m., št. 4602, shod županov tukajšnje doline in okolice. K temu shodu se razun gg. županov vabijo vsi drugi za blagor ubogega ljudstva vneti domoljubi. Shod je odredjen na dan 18. maja t. l. ob 2 uri popoldne pri gosp. M. Valenčiču (Fajdigucu) v Trnovem. Namen dogovora je, kako bode se vzajemno postopalo, da se zabrani tej dolini in celi obširni okolici preteča nesreča — prodaja vodá Bistrice in Reke Tržaškemu mestu.

Vsaakega domoljuba sveta dolžnost je, v tem skrajnem času za blagor sedanosti in prihodnosti povzdigniti svoj glas, zato se je nadejati obilne vdeležbe.

Prem, 11. maja 1884.

Andrej Frank, župan.

Telegrami.

Dunaj, 15. maja. „Wiener Ztg.“ prinaša mnogobrojna priznanja vsem tistim, ki so bili v službi cesarice Marije Ane. Grof Saracini dobil je veliki križ Leopoldovega reda; dvorni svetnik dr. Ehmig red železne krone II. vrste; vladni svetnik Eminger, profesor Gassenbauer, spovednik Belgrado pa rede železne krone III. vrste, duhovnik Giovanelli viteški križ Franc-Josipovega reda itd.

Dunaj, 15. maja. Levičarji prišli so skoraj v polnem številu v zbornico. Tomaszczuk prebere izjavo, da se za postavbo o melioraciji ni oglasila večina, toraj po ustavnem potu o njej ni nobena obravnava več mogoča. Ob enem je pa predlagal, da naj se poslovni red popolni, da se v bodočnost ne bo zopet kaj tacega primerilo. Predsednik pravi: da je bila zaradi zbornice njegova dolžnost tako izjaviti se in priznati, da se ni od nobene strani zahtevalo priznanje glasov. Zbornica sklene obe izjavi po besedah v zapisnik sprejeti. O predlogu popolnitve poslovalnega reda je običajna razprava.

Dunaj, 14. maja. Ruski cesar naznanil je ob priliki smrti cesarice Marije Ane našemu cesarju telegrafično svoje obžalovanje in je naročil Lobanovu, da naj izrazi ustmeno najbolj boleče sočutje ruske cesarske družine v zvezi z največjo prijaznostjo našemu cesarju.

Dunaj, 14. maja. Cesar se je odpeljal ob 8. uri 15 minut zvečer v Budapešt.

Umrli so:

13. maja. Marija Anžič, šivilja, 18 let, Konjaške ulice št. 2. — Jožefa Vukotič, zdravnikova vdova, 70 let, Rožne ulice št. 9, vodenica.

14. maja. Julija Ledenik, sodnijskega svetnika hči, 18 let, Špitalske ulice št. 7, jetika.

Tujci.

14. maja.

Pri **Maliči**: Hammer, Eichstädt, Witte in Dessau, kupč. potovalci, z Dunaja. — Karol Podeprel, prokurist, iz Gradea.

— Edvard Ertl, stavb. mojster, iz Gradea. — K. Del Cott, zasebnik, iz Gradea. — J. Šnideršič, zasebnik, iz Brežic. — Schveighofer, Bydlo in Gottlieb, kupč. potovalci, iz Brna. — L. Domaingo, s soprogo, iz Drauburga.

Pri **Stonu**: Edvard Nemeček, vradnik, s soprogo, z Dunaja. — V. Blau, klobučar, z Dunaja. — Frane Schüller, kupec, z Dunaja. — Jakob Koritnik, duhovnik, iz Trnovega.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Vitez Reckenschuss, c. k. častnik, z Dunaja. — Janez Feierfeil, krojač, iz Škofje Loke.

Dunajska borza.

14. maja.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl.	70	kr
Sreberna	81	30	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	65	"
Papirna renta, davka prosta	96	15	"
Ogerska zlata renta 6%	122	50	"
" " 4%	92	55	"
" " papirna renta 5%	89	10	"
Kreditne akcije	160 gl.	320	"
Akije anglo-avstr. banke	200 gl.	113	75
" avstr.-ogerske banke	855	"	"
" Länderbanke	107	75	"
" avst.-og. Lloyd v Trstu	575	"	"
" državne železnice	318	20	"
" Tramway-društva velj. 170 gl.	216	50	"
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	124	"
4% " " " 1860	500	136	70
Državne srečke iz l. 1864	100	173	75
" " " 1864	50	173	50
Kreditne srečke	100	176	75
Ljubljanske srečke	20	23	50
Rudolfove srečke	10	19	"
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	30	"
" Ferdinandove sev.	106	25	"
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50	"
London	121	70	"
Srebro	"	"	"
Ces. cekini	5	73	"
Francoski napoleonid.	9	65 1/2	"
Nemške marke	59	55	"

JEZIČNIK.

Spisal J. Marn.

Dobiva se le še v teh-le letnikih: III., IV., V. à 40 kr., VI., VIII. à 20 kr., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. à 60 kr.

Katoliški Bukvarni.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Veliko let ozdravljam razne bolezni, edino le za Vašo „želodečno esenco“ in to z najboljšim vspehom. Prosim vas še za 12 steklenic. Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo,

praktičen zdravnik.

Vaša „želodečna esenca“ oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izrekam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizu Karlovca.

Ivan Pusič.

Podpisani potrdim, da je „želodečna esenca“ g. Gabrijela Piccoli moje župnišane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim vspehom poslužujejo.

Pianona v Istriji meseca oktobra 1882.

Anton Vlasič, župnik - kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic vaše „želodečne esence“, ki je za bolezni v želodcu bolj od vsakega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augenthaler,

(17) montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradci.

„Piccolijeva želodečna esenca“ je pomagala že tisočim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in prehalno mrzlico, zabasane, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravijo. Steklenica velja 10 kr.

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bendenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta in krepka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. Izumnik je porok za brezporojen vspeh. (35)

Steklenica velja 2 gl. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Bendenu v Pragi, Salmove ulice št. 7, kamor je treba denar predposlati.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzjetjem

Marijaceljske kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasane, gliste, bolezni na vrani, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 glod.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istište Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-j. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi. pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpristrčnišo zahvalo, vzsem spoštovanjem udani

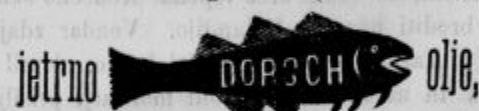
Franc Jug,

(9) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izorno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.